



Vyjádření k tezím nového magisterského studijního programu Právo a právní věda z 2. října 2018

Teze nového magisterského studijního programu Právo a právní věda, které předložilo kolegium děkana začátkem října 2018 akademické obci k vyjádření, považujeme za velmi smysluplný návrh, který dobře identifikuje základní náležitosti nového programu, které z něho pomohou udělat program lepší, než jaký je ten současný. Teze nejenže navazují na to dobré ze současného studijního programu, co bychom měli i pro budoucnost zachovat, ale dotýkají se i řady míst současného programu, která vyžadují zlepšení. Navrhované změny pokrývají mnoho důležitých oblastí nového studijního programu, jakkoli nutně jen ve velké stručnosti. Ve snaze přispět k prokreslení některých tezí, navrhnout jejich rozšíření či doplnit naše zkušenosti, překládáme toto vyjádření. Jeho snahou je konstruktivně přispět do procesu hledání nové a lepší podoby magisterského studijního programu, který si pražská fakulta i její studenti a učitelé bezesporu zaslouží.

Základní princip, který se podle nás vine jednotlivými tezemi a který bychom rádi přímo pojmenovali, zní: převést větší díl odpovědnosti za výsledek vzdělávacího procesu z učitelů na studenty. Jsou to ostatně v první řadě právě studenti fakulty, kteří jsou vzděláváni a bez kterých lze těžko způsob vzdělávání jakkoli měnit. Je třeba je v co největší míře vést k tomu, aby byli aktivními, náročnými, třeba i kritickými, ale zejména odpovědnými studenty, kteří hrají v realizaci fakultního kurikula významnou roli. Vedle nástrojů vnější motivace je nutné v co největší možné míře rozvíjet vnitřní motivaci studentů – zájem o obor, radost z poznávání a učení se novým věcem, ochotu dělit se o své znalosti a používat své právní dovednosti ve prospěch celé společnosti.

Nejprve se vyjadřujeme k navrženým tezím nového magisterského studijního programu, následně uvádíme rozsáhlejší analýzu dvou témat, která nedílně souvisí s činností Centra právních dovedností, a těmi jsou odborné praxe a zavedení povinného předmětu Úvod do studia práva.

Obsah:

1	Vyjádření k jednotlivým tezím nového magisterského studijního programu	2
2	Vyjádření k praxím jako povinné součásti výuky	5
3	Vyjádření k zařazení povinného předmětu Úvod do studia práva na začátek studia	6

1 Vyjádření k jednotlivým tezím nového magisterského studijního programu

Vyjadřujeme se toliko k bodům, s nimiž máme jako Centrum právních dovedností letité zkušenosti, případně k bodům, které se týkají rozvoje právních dovedností nebo studijní motivace. Na teze, ke kterým se nevyjádříme, se vztahuje, co jsme psali v samotném úvodu: že jako celek návrh kolegia děkana silně podporujeme a považujeme za smysluplný a potřebný. Pro přehlednost dodržujeme strukturu tezí předložených kolegiem děkana s výjimkou tematicky blízkých tezí, které komentujeme společně.

1.1 Obecné

- *posílení dovednostní složky – praxe, kliniky, moot courtu, simulace.* Posilování dovednostního prvku výuky podporujeme, neboť v něm spatřujeme celou řadu pozitiv. Právě zavádění a náležitému vedení odborných praxí, právních klinik, moot courtů i simulací se lidé působící na Centru právních dovedností již několik let poměrně intenzivně věnují. Naše zkušenosti nás nicméně vedou k tomu, že vedle nesporných a těžko nahraditelných pozitiv těchto způsobů výuky práva je nezbytné, aby se rozšiřování kapacity dovednostních předmětů nedělo na úkor jejich kvality. K otázce zavedení povinnosti absolvovat odbornou praxi během studia na fakultě se vyjadřujeme ve větším rozsahu níže.
- *kvalitnější a náročnější studium + zvýšení kvality mediánového absolventa (při zachování „excelentních“ absolventů) + první tři ročníky studijně náročnější (nejnáročnější první ročník); poslední dva ročníky studijně flexibilnější (prostor pro specializace, praxi a zahraniční výjezdy).* Současný studijní program umožňuje některým studentům stihnout všechny povinnosti v zásadě ve dvou studijních dnech, a to i pokud si vybírají náročné vyučující. Řada studentů proto (nebo také proto) začíná hledat „profesní využití“ jinde, zejména v právní praxi, na kterou již fakulta nemá prakticky žádný vliv. Ona má ovšem nesporný vliv na studium – někdy pozitivní, mnohdy ovšem záporný: není žádnou výjimkou, že studenti mají kvůli práci méně času i energie na to řádně studovat. Kvůli tomu fakulta přichází o nadšení a ochotu studentů plně se zapojit do fakultního života, a to i nad rámec běžné výuky. Zintenzivnění studia a změna základního paradigmatu (namísto dosavadního „dva až tři dny vám na vzdělání stačí“ ve „studium je náročné a je žádoucí počítat s tím, že vám zabere pět dnů v týdnu“ – jak je běžné na řadě zahraničních právnických fakult), jsou k tomu podle nás důležité kroky, které mají potenciál přitahovat k fakultě ty studenty, které na ní chceme mít [a naopak odrazovat ty, kteří především „chtějí mít (rychle) titul“]. Je pochopitelně vhodné zintenzivnění studia doplnit systémem stipendií pro studenty, kteří by si jinak nemohli studium dovolit. Zvýšit náročnost studia dává smysl ve všech ročnících, zejména pak v ročnících úvodních.

Náročnost studia ovšem nemá jen znamenat požadavek zvládnout víc studijní látky v kratším čase. Nestačí přikázat studentům zapsat si více předmětů, je třeba jim nabídnout předměty náročněji vedené: pravidelně zadávat individuální i skupinové domácí práce a poskytovat na ně kvalitní zpětnou vazbu, požadovat více písemných prací během semestru i domácí přípravu na semináře, prvek zpětné vazby posílit i v odborných praxích. Je žádoucí uvažovat o tom, jak práci v průběhu semestru co nejvíce promítnout do výsledného hodnocení.

- *posílení mezioborovosti (předměty, moduly).* Výuka práva na fakultě stále probíhá zejména po právních oborech a katedrách. Právní praxe ovšem od právníků požaduje komplexní právní řešení. Vítejme proto veškeré kroky k překonávání tohoto výlučného dělení práva na jednotlivé obory,

a to nejen skrze mezioborové předměty a moduly, ale i prostřednictvím diskuze jednotlivých kateder a oborů o obsahu kurzů a překonávání obsahových překryvů. Za tímto účelem by bylo vhodné přemýšlet o univerzální dlouhodobé platformě, na které by taková setkávání mohla být realizována. Dalším krokem by mohlo být používání „mezipředmětových klauzurních prací“, tj. řešení případů, které by po studentech vyžadovaly znalosti více právních odvětví, a to nejen jako formy zkoušky, ale jako běžné součásti výuky v povinných předmětech.

1.2 Studijní plán

- *posun výuky platného práva na začátek studia.* Posun považujeme za důležitý, neboť studenti na fakultu přicházejí s představou, že budou studovat právo, což v jejich očích představuje právo platné. Mnohé fakulta hned v prvních ročnících zklame tím, že na „skutečné právo“ musí několik semestrů čekat. Zařadit platné právo na úvod studia podle nás zvýší motivaci studentů studovat a bude-li dobře vyučováno, sníží jejich touhu začít pracovat v právní praxi, aby se o právu něco dozvěděli.
- *zařazení povinného předmětu Úvod do studia práva (právní propedeutika, základní právní dovednosti, základy akademického psaní) na začátek studia.* Viz naše obsáhlejší vyjádření v části 3 níže.

1.3 Přednášky a semináře

- *menší počet studentů v seminářích (využití doktorandů pro výuku).* Jedná se o klíčovou změnu. Učit zajímavě, interaktivně, diskuzně, „nepřednáškově“ ve větší skupině, než je 20 – maximálně 25 studentů, je mimořádně náročné pro učitele i studenty a dle dosavadní fakultní praxe se to celkově příliš nedaří. Snížení počtu studentů v seminářích samozřejmě samo o sobě situaci nezlepší. Nebude-li doplněno dalšími změnami, naopak ji zhorší: pokud měl učitel v semináři 40 studentů, všichni měli větší pochopení pro to, že jen přednášel, bude-li to dělat před 20 studenty, bude to působit daleko nepatřičněji. V kombinaci s dalšími změnami (zejména v učebních metodách, práci s domácí prací a hned na počátku studia jasně zformulovaného většího očekávání od studentů) nicméně má podle nás potenciál fakultní výuku značně pozvednout.
- *povinná docházka na semináře.* Jedná se sporný bod: na jednu stranu nechceme v seminářích studenty, kteří tam být nechtějí, neboť jenom ztěžují práci se seminární skupinou, na druhou stranu bez úspěšné práce i s těmito studenty nemůže dojít k žádoucímu „zvýšení kvality mediánového absolventa“. Řadě studentů navíc tato povinnost ušetří dilema, zda na výuku dorazit (když nestihli udělat domácí úkol, když jim téma semináře nepřipadá příliš atraktivní, když mají jinou práci, když jsou unavení...). Ze všech těchto důvodů považujeme zavedení povinné docházky (a možnosti např. dvou povolených absencí za semestr) za férové nastavení podmínek náročného a přínosného studia na naší fakultě, o které tato koncepce usiluje.

1.4 Formy a metody výuky

- *více výuky formou interakce se studenty.* Probíhá-li většina přednášek formou výkladu učitele, v seminářích výklad již buď nemá být vůbec, nebo jen v množství menším než malém (ne víc než 20 % času). Semináře jsou naopak ideální příležitostí k dialogu se studenty, ale také (což je mnohdy neméně podstatné) dialogu studentů se studenty. Fakulta by současně měla nabízet

učitelům, kteří o to projeví zájem, možnosti konzultace s odborníky na metody výuky stran vhodných výukových metod a jejich zapojování do výuky.

- *zadávat a vyžadovat plnění úkolů po studentech.* Tento bod plně podporujeme, neboť je zcela v souladu s ideou nového studijního programu, totiž přenášet víc odpovědnosti za vzdělání na samotné studenty. Práce mezi výukou se musí stát legitimní součástí studia, se kterou učitelé počítají, vyžadují ji a mají způsoby, jak její ne/plnění zohlednit v hodnocení studentů. Je naivní si myslet, že je možné právo vystudovat jen účastí na přednáškách a seminářích: průběžná práce studentů ke studiu má neodmyslitelně patřit. Nezbytnou součástí vyšších nároků na studenty je ovšem i požadavek větších nároků na učitele: není možné požadovat domácí práci a neposkytovat na ni studentům kvalitní zpětnou vazbu. Zpětná vazba samozřejmě může mít mnoho podob: od poznámek napsaných na práci každého studenta, přes společnou zpětnou vazbu celé skupině (mnoho chyb i dobrých nápadů se ostatně jistě opakovalo) až po zpětnou vazbu v podobě poctivé práce s tématy domácího úkolu v seminářích. Podstatou je, aby student, který učivu věnoval svůj čas, cítil, že to byl čas smysluplně vynaložený.
- *plnění úkolů ze seminářů částečně tvořící výsledek kontroly studijního předmětu.* Zcela souhlasíme. Tento bod doplňuje bod předchozí: chceme-li po studentech, aby úkoly plnili, musí na ně dostávat kvalitní zpětnou vazbu. Jednou z forem této zpětné vazby je i formální hodnocení – tj. známka na konci semestru. Zároveň se hodnocení celosemestrální práce neomezuje na jedno formální zkoušení, ale spravedlivě reflektuje studentovu snahu v průběhu celého semestru.
- *posílení psacího prvku v předmětech (eseje, seminární práce apod.).* Oproti tradiční představě, že právník musí zejména umět dobře a přesvědčivě mluvit, řada absolventů právnické fakulty stráví naprostou většinu své profesní dráhy psaním. I těm, kteří budou zejména mluvit, pomůže psaní tříbit a strukturovat myšlení. Posílení psaní v předmětech proto považujeme za krok správným směrem za předpokladu, že na své výtvořky budou studenti dostávat kvalitní zpětnou vazbu (viz bod věnovaný plnění úkolů výše). Z vlastní zkušenosti víme, že poskytování zpětné vazby dokáže výrazně zjednodušit některé „moderní technologie“ (např. programy Turnitin či Moodle). Vedle esejí a seminárních prací by studenti měli během studia dostat opakovaně příležitost vyzkoušet si sepsat i základní právní dokumenty – smlouvu, právní stanovisko, žalobu, obžalobu, rozsudek, právní předpis atp.
- *učení se na základě problémů (problem-based learning).* Tento způsob výuky považujeme za velmi vhodnou komplexní interaktivní metodu výuky, navíc ověřenou jinými právnickými fakultami a generacemi jejích studentů.

1.5 Kontroly studia

- *posílení možnosti mít při zkoušce zdroje (např. judikatura, texty předpisů apod.).* V době počítačů a internetu považujeme za vhodné v co největší míře umožnit studentům pracovat se zdroji – při seminářích, domácí přípravě i zkoušce. Jak se opakovaně ukazuje, bez hlubší znalosti dané oblasti a schopnosti pracovat se zdroji studentovi ani veškeré dostupné zdroje příliš nepomohou. Přípravu na semináře či zkoušky ani zkoušky samotné nemají zdroje usnadnit, ale změnit: čas ušetřený učením se zpaměti je možné věnovat studiu komentářů či hledání kontextu daného ustanovení.

2 Vyjádření k praxím jako povinné součásti výuky

2.1 Přínosy výuky pomocí praxí

Na základě svých mnohaletých zkušeností s výukou pomocí praxí jsme přesvědčeni, že kvalitní praxe může být pro studenta velkým přínosem. Zcela proto podporujeme bod tezí nového magisterského studijního programu, který počítá s posilováním dovednostní složky ve výuce mimo jiné prostřednictvím praxí. Praxe umožňují studentům rozvíjet jejich nezbytné právní dovednosti a ověřovat studiem získávané znalosti. Zároveň slouží jako vhodný prostředek přípravy na budoucí povolání.

Považujeme za žádoucí, aby fakulta nadále podporovala rozvoj a fungování dobrých a kvalitních fakultních praxí a soustavně pracovala na zvyšování jejich kapacity. Naše aktuální poznatky nás vedou také k tomu, že praxe se mají více otevírat studentům nižších ročníků.

2.2 Je žádoucí zavést povinné praxe?

Otázka, která nedílně vyvstává v souvislosti s přípravou nové akreditace, je to, zda je žádoucí zavést prvky povinné praxe do magisterského studijního programu. Po námi provedené analýze zde stručně shrnujeme argumenty pro i proti zavedení praxe jako povinné součásti studia.

Argumenty pro zavedení povinné praxe:

- Praxe jsou pro studenty přínosné, obzvláště je-li studentům zajištěno poskytování kvalitní zpětné vazby.
- Fakulta by tím vysílala pozitivní signál směrem ke studentům i veřejnosti, že praxi považuje za důležitou a žádoucí součást výuky.
- Fakulta by posílila dovednostní prvek ve výuce jak tím, že by v rámci povinných seminářů mohly být více reflektovány zkušenosti studentů z praxe, tak tím, že by byla dále rozvíjena metodika práce s praktickou zkušeností studentů.

Argumenty proti zavedení povinné praxe:

- Praxe by se museli zúčastnit i studenti, kteří o ni nemají zájem.
- Místo na kvalitních fakultních praxích by mohli zabírat studenti, kteří o praxi nemají takový zájem. Ti, kteří by o takové konkrétní praxe měli skutečný zájem, by se na ně dostat nemuseli.
- Mohlo by zde docházet k obcházení plnění povinnosti.
- V případě, že dojde k avizovanému ztížení výuky, je zde riziko, že studenti budou praxi obtížně stíhat.

Otázky ke zvážení:

- Je fakulta schopná personálně a prostorově zajistit zavedení povinných praxí?
- Jedná se o prioritu fakulty, do které by byla ochotna investovat svoji energii a finance, přičemž obojí by bylo pro zavedení povinných praxí nezbytné?
- Je nutné zabývat se vztahem činnosti vykonávané studenty v rámci odborných praxí a výkonu závislé práce, respektive nutností případného odměňování za odvedenou práci ze strany institucí, kde studenti praxe vykonávají.

2.3 Dvě alternativní varianty

Jestliže by ze strany fakulty byl zájem o zavedení praxí jako povinné součásti (kdy konkrétní minimální rozsah praxe je tématem k další diskuzi), nabízí se zde dvě varianty:

A) Plně fakultní verze by zahrnovala povinnost studenta během studia absolvovat alespoň jednu z fakultou nabízených a garantovaných odborných praxí, přičemž i každá stáž mimo fakultu (např. na soudě) by měla být doplněna o průběžné konzultace a reflexe získaných zkušeností na fakultě.

Současná kapacita fakultou nabízených praxí je cca 250 míst v každém semestru, kapacitu praxí by bylo proto bylo nutné rozšířit a zajistit stabilní udržení této kapacity. U řady ze současně nabízených praxí by pak bylo nutné významně posílit prvky reflexe (např. pravidelná reflexní setkání se studenty na fakultě, kontrola reflexních deníků apod.).

B) Základní podoba povinné praxe by zahrnovala povinnost studenta v průběhu studia absolvovat buď jednu z fakultou nabízených a garantovaných praxí, nebo alternativně doložit potvrzení o absolvování vlastní praxe (např. v advokátní kanceláři). Jak u fakultní, tak u mimofakultní praxe by byly stanoveny konkrétní standardy (jak obsahové, tak rozsahové). Pro mimofakultní praxe by navíc fakulta měla zajišťovat další metodickou podporu spočívající v pořádání reflexních setkání, kontrole sepsání reflexních portfolií a přípravě materiálů k samostudiu. Prvek povinné praxe ve výuce a s ním spojené výše uvedené přínosy by tak byly zajištěny, záleželo by pak na studentovi, zda dá přednost fakultou garantované praxí, u které je zajištěna kvalita obsahu a zpětné vazby, nebo zda se rozhodne absolvovat praxi vlastní.

V případě úvah o verzi B), která Centru právních dovedností připadá jako realizovatelná, by bylo nutné ze strany fakulty plánovat a garantovat dostatečné personální pokrytí (administrativní, akademické i prostorové), a to nevázané na v současnosti realizované projekty, které řadu odborných praxí podporují. Rozšiřování nových povinných praxí se nemá uskutečňovat na úkor těch stávajících. Naopak, udržení a dalšímu rozvoji fakultních praxí musí být věnována přinejmenším stejná pozornost a podpora.

2.4 Naše doporučení

Domníváme se, že praxe jsou pro studenty velmi přínosné. Zavedení povinných praxí jako součást magisterského studijního programu je tak důležitou otázkou, kterou je potřeba si v souvislosti s přípravou nového magisterského programu klást. Je žádoucí, aby nad tímto bodem proběhla kvalifikovaná diskuze širšího množství zúčastněných (jak vedení fakulty, tak studentů) a došlo ke zhodnocení všech pro a proti, které s sebou zavedení povinné praxe do výuky přináší. Považujeme za žádoucí, aby se v souvislosti s novou akreditací vážně uvažovalo o výše uvedené variantě B).

3 Vyjádření k zařazení povinného předmětu Úvod do studia práva na začátek studia

Centrum právních dovedností velmi vítá návrh zavedení předmětu Úvod do studia práva na začátek studia. Vycházíme z toho, že kurz právních a studijních dovedností a právní propedeutiky má potenciál studentům významně usnadnit začátek studia i následné poznávání práva. Obdobné kurzy jsou běžné na zahraničních právnických fakultách.

Na základě tohoto podnětu jsme připravili návrh jednoho z možných způsobů provedení kurzu, jehož základní obrysy zde stručně představujeme. Při tvorbě tohoto konceptu význačně vycházíme z našich zkušeností s třídní blokovou výukou pilotního kurzu Úvodu do studia práva, kterou Centrum právních

dovedností v září 2018 připravilo pro dvě seminární skupiny studentů (celkem 47) a ohlas na obsah i podobu kurzu byl velmi pozitivní. Detailní informace o proběhlém kurzu jsme prezentovali vedení fakulty ve zprávě o konání kurzu, jejíž kopii též připojujeme k tomuto vyjádření. Ve vnitřní soutěži na rozdělení prostředků PF UK z institucionálního plánu UK pro kalendářní roky 2019–2020 získalo Centrum právních dovedností prostředky k zavedení kurzu v příštím akademickém roce do fakulního kurikula jako volitelný předmět. Mělo by dojít k rozšíření kapacity kurzu na 80 studentů za rok a dalšímu rozvíjení obsahu kurzu. Základní podoba kurzu tedy bude vytvořena v rámci tohoto projektu.

3.1 Cíle a obsah povinného kurzu Úvodu do studia práva

Bylo by žádoucí, aby obsah kurzu byl předmětem další diskuze. Primárně je však z našeho pohledu klíčové umožnit studentovi získání základních právních a studijních dovedností a sjednocení vstupních znalostí středoškolského studenta, a to ihned na začátku studia a na půdě právnické fakulty.

Studenti by v rámci kurzu měli získat dovednosti, které představují nezbytný aparát pro hlubší a intenzivnější poznávání práva při studiu povinných předmětů, a to ihned od prvního semestru. Tento nezbytný základ umožní studentům studovat efektivněji. Žádoucí cíle kurzu:

- dojde ke sjednocení úrovně vstupních znalostí středoškolského studenta, které jsou nezbytným základem pro efektivní studium;
- studenti si vyzkouší práci se zdroji, vyhledávání informací, řešit případ metodou PBL (*problem-based learning*, viz naše vyjádření v úvodní části) atd.;
- absolventi kurzu se budou lépe orientovat v systematice práva a dokáží si uvědomit souvislosti v oblastech, které budou studovat odděleně v samostatných předmětech, zároveň získají dobrý základ pro hlubší studium.

Kurz by byl primárně dovednostní, nicméně by obsahoval též základní právní znalosti, byť spíše jako prostředek k nácviu právních dovedností. Kurz svým obsahem v žádném případě nemá nahrazovat, a to ani zčásti, výuku v rámci povinných předmětů – výuku teorie práva ani jednotlivých odvětví platného práva. V rámci kurzu by byly pokryty úplné základy, s jejichž znalostí je v rámci výuky povinných předmětů často počítáno, byť z našich zkušeností tyto základy studentům často chybí. Kurz by ze současného obsahu ostatních kurzů nic neodebíral, naopak by současný stav doplňoval. Cílem kurzu je studenty na studium povinných předmětů řádně připravit. Chybějící znalost či dovednost mohou totiž představovat velkou překážku pro pochopení základního i rozšiřujícího obsahu jednotlivých oborů.

3.2 Navrhovaná podoba realizace

Námi navrhovaný koncept je založen na blokové výuce, kterou na základě našich zkušeností považujeme za nejvhodnější. Blokovou výuku na začátku prvního semestru studia (případně před jeho začátkem, pokud by to bylo technicky proveditelné) v rozsahu 2,5–3 celé dny by studenti absolvovali ve skupinách po maximálně 30 studentech a každou seminární skupinu by vedli dva lektori. Blokovou výuku a práci v malých seminárních skupinách považujeme za velké přednosti tohoto konceptu.

Centrum právních dovedností by mohlo působit jako garant přípravy plánů kurzů, výukových materiálů, proškolení lektorů i metodické vedení kurzů, do samotné výuky by nicméně bylo nutné zapojit řadu dalších lektorů. Budeme-li počítat se seminárními skupinami po 30 studentech (což považujeme za horní limit), je nutné při 650 studentech ročně zajistit celkem 44 lektorů/osob (s tím, že někteří lektori mohou vyučovat více skupin, čímž se reálný počet konkrétních osob sníží). Mezi tyto lektory mohou patřit:

- interní doktorandi – jednalo by se také o možnost fakulty dále pracovat s didaktickými schopnostmi doktorandů;
- absolventi fakulty, zejména ti, kteří během svého studia získali zkušenosti s výukou práva (např. v rámci programu Street Law) – jedná se o možnost dalšího rozvoje spolupráce fakulty s jejími absolventy.

3.3 Nezbytné související požadavky kladené na fakultu

S výše nastíněným konceptem je nedílně spojeno několik nově vzniklých potřeb, které by fakulta musela zajistit, mezi které patří:

- **finanční prostředky** na zavedení kurzu a jeho samotný provoz (odměny pro vyučující a externí lektory);
- **personální zajištění** – v případě potřeby spolupráce kateder při zprostředkování 2–3 lektorů z řad interních doktorandů/čerstvých asistentů, aby byl kurz s jistotou pokryt;
- zřízení stálého místa **akademického pracovníka** za účelem faktické garance programu, koordinace lektorů, metodického zaškolení lektorů (hlavně doktorandů), garance a příprava výukových materiálů, úpravy sylabu dle aktuálních potřeb a aktualizace výukových materiálů apod.;
- **administrativní síla** – s pořádáním kurzu by byla spojena nezbytná administrativa;
- zajištění výukových **místností** pro blokovou výuku na začátku akademického roku.

3.4 Naše doporučení

Zavedení kurzu jako povinné součásti považujeme za velmi žádoucí. Pro další informace o letošním pilotním projektu odkazujeme na připojenou zprávu o konání pilotních bloků kurzu Úvod do studia práva. V případě zájmu jsme připraveni dodat podrobnější informace k námi navrženému konceptu a stejně tak se rádi zúčastníme diskuze o alternativních podobách jeho provedení.

V případě potřeby jsme samozřejmě připraveni jednotlivé body tohoto vyjádření blíže rozvést či je přijít představit a vysvětlit do některé z debat, které se o podobě nového studijního programu na příslušných fakultních fórech v následujících měsících povedou.

Praha 22. listopadu 2018

Za Centrum právních dovedností:

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D.,
vedoucí centra

Příloha

Zpráva o konání pilotních bloků kurzu Úvod do studia práva